

O ľudových výrobkoch a ľudovej výrobe - Spracovávanie skla :)

Spracovávanie skla

Zakladanie sklárskych hút je na Slovensku spojené s dostatkom bukového dreva, ktoré sa používalo na vykurovanie taviacich pecí, vody na drvenie kremičitého piesku a ohňovzdornej hliny na stavbu taviacich pecí. Prvá sklárska huta vznikla v polovici 14. storočia v Sklených Tepliciach. Neskôr sa zakladali ďalšie huty a to prevažne v oblastiach západného, stredného a severovýchodného Slovenska. Sortiment slovenských sklární sa na začiatku orientoval na výrobu tabuľového skla, neskôr najmä v období 19. storočia sa rozšíril aj na výrobu úžitkových a dekoračných sklárskych výrobkov.

Krištáľové sklo sa spracovávalo fúkaním, matovaním, brúsením, leptaním, rytím a maľovaním za tepla (hutné sklo) alebo za studena (rafináciou). Vzniklo i špeciálne sklo - olovnaté. Sklo sa používalo v úžitkovej podobe, ako vitráže, šperky a v glyptike (rytie a rezba do skla).

S výrobou skla úzko súvisel vznik ďalšieho ľudového zamestnania - maľby na skle. Maľované obrázky vznikali v blízkosti sklární v 18. a 19. storočí a boli vyhľadávaným artiklom na jarmokoch a pútiach. Maľované obrázky na skle boli aj v minulosti pozoruhodným odvetvím ľudového umenia. Popri tradičných biblických a jánošíkovských motívoch, námetom pre dnešných autorov sú predovšetkým výjavy a zvyky zo života dediny, či symbolické témy, v ktorých sa snúbi všetko, čo prináša so sebou život - lásku, radosť i smútok. Každý obrázok nesie v sebe autorov vlastný výtvarný štýl a prístup k tradícii.